

Jaarverslag en Jaarrekening 2023

Koningin Sophia-Vereniging tot Bescherming van Dieren

Koningin Sophia-Vereeniging tot
Bescherming van Dieren
Nieuwezijds Voorburgwal 153
1012 RK Amsterdam
020 - 623 61 67
info@sophia-vereeniging.nl
www.sophia-vereeniging.nl
Vormgeving: Auchel Huijbregts

Inhoudsopgave

Missie en visie	2
Voorwoord	3
1. Over de Sophia-Vereeniging	4
1.1 Organisatie	4
1.2 Vrijwilligersbeleid	5
1.3 Financiën	6
1.4 Verantwoordingsverklaring	7
1.5 Pand	9
1.6 Samenwerking	9
2. Dieren begrijpen is dieren beschermen	10
2.1 Voorlichting en educatie	10
2.2 Politieke lobby	11
3. Dierenbeschermende activiteiten	12
3.1 Ken je huisdier	12
3.2 Sophia SnuffelCollege	14
3.3 Belang van het dier voorop	16
3.4 Positieflijst	17
3.5 Actuele campagnes	19
4. Fondsenwerving	21
4.1 Particuliere markt	21
4.2 Institutionele markt	24
4.3 Webshop	24
5. Een blik op 2024	25

Onze missie

De Sophia-Vereeniging komt op voor huisdieren, al sinds 1867. Onder het motto 'Dieren begrijpen is dieren beschermen' voorkomen wij dierenleed met onafhankelijke voorlichting over de natuurlijke behoeftes van huisdieren en gedegen educatie over de dierentaal. Daarbij staan de belangen van de dieren zelf voorop en niet de belangen van hun eigenaren. Met politieke lobby, krachtige campagnes en een open dialoog strijden wij voor dierenbeschermende regelgeving die het natuurlijke gedrag en het welzijn van huisdieren waarborgt.

Ons uiteindelijke doel is een samenleving zonder dierenleed, waarin huisdieren naar hun aard met mensen kunnen leven.

Onze visie

Wij maken een respectvolle omgang met huisdieren de norm door politici, kinderen, (potentiële) eigenaren en hun omgeving te bewegen om de aard en het belang van het dier voorop te stellen.

Voorwoord

Al 157 jaar komt de Sophia-Vereeniging op voor de belangen van dieren die in en om het huis gehouden worden. Daarbij is ons uitgangspunt dat dieren een eigen waarde hebben, die los staat van de waarde die ze hebben voor de mens. Ons doel is een maatschappij waarin een respectvolle omgang met huisdieren de norm is. Voorlichting is daarbij essentieel: hoe meer kennis mensen hebben over dieren, hoe beter de keuzes die zij zullen maken bij de aanschaf en verzorging van een huisdier en hoe meer zij tegemoet komen aan de natuurlijke behoeftes.

In dit jaarverslag is te lezen hoe wij in het afgelopen jaar ruim 37 miljoen keer mensen wisten te bereiken met onze voorlichtende activiteiten. Natuurlijk was er het Sophia SnuffelCollege, waarbij vrijwilligers met hun hond basisscholen bezoeken om kinderen te leren hoe ze veilig en respectvol met honden omgaan. We gaven voorlichting over de sociale behoeftes van honden en benadrukten de noodzaak van kwalitatieve aandacht, de juiste communicatie en de omgang met andere honden. Met de campagne ‘Ken jij je kat?’ informeerden we (potentiële) eigenaren over het natuurlijke gedrag, de verzorging, de huisvesting en de lichaamstaal van katten. Ook was er weer de campagne ‘Koop geen Kortsnuit’, waarbij we samen met andere dierenbeschermingsorganisaties adviseren om geen extreem kortsnuitige hond of kat aan te schaffen en te kiezen voor een gezond dier met een normale snuit.

Naast voorlichting zetten we politieke lobby in voor betere dierenbeschermende wetgeving in Nederland. In 2023 leverde dat een aantal fantastische resultaten op. Zo kondigde de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) aan dat er een houdverbod komt voor dieren die ernstig lijden onder hun doorgefokte uiterlijk. Dat betekent automatisch ook een handels- en importverbod, wat enorm zal bijdragen aan een beter dierenwelzijn. Ook kwam minister Adema met een voorstel voor een landelijke chip- en registratieplicht voor katten. Deze maatregel gaat het dumpen en zoekraken van katten tegen en daarmee het zwervkattenprobleem. Nog een geweldig resultaat: de Wet dierenmishandeling en dierverwaarlozing werd aangepast, zodat dierenbeulen harder kunnen worden aangepakt. Bovendien wordt het verbod op het zelf doden van huisdieren uitgebreid naar alle dieren op de Positieflijst zoogdieren, die op 1 juli 2024 eindelijk van kracht wordt.

Ondertussen werd er hard gewerkt aan een goede balans tussen activiteiten en inkomsten. 2023 werd afgesloten met een positiever resultaat dan begroot, door meevallende beleggingsinkomsten en lagere uitgaven, met name op het gebied van fondsenwerving. Dit was kwam vooral doordat we minder leden en donateurs konden werven door capaciteitsproblemen bij externe bureaus. In de komende periode zullen we andere inkomstenbronnen onderzoeken en bestaande fondsenwervende middelen verder optimaliseren. Zo kan de continuïteit van de Sophia-Vereeniging gewaarborgd worden en kunnen we ook in de toekomst een verschil maken voor de dieren waar we mee leven.

Steffie van Horck, directeur

1. Over de Sophia-Vereeniging

In 1867 gaf koningin Sophia, echtgenote van koning Willem III, haar naam aan de Koningin Sophia-Vereeniging tot Bescherming van Dieren. Daarmee zijn wij een van de oudste dierenwelzijnsorganisaties van Nederland. Vanuit het kantoor in de historische binnenstad van Amsterdam zetten bestuur, ledenraad, vrijwilligers en medewerkers zich in voor een beter huisdierenwelzijn in Nederland.

1.1 Organisatie

Het bestuur heeft sinds 2022 een monistische bestuursvorm en bestaat uit een uitvoerend bestuurder en vier niet-uitvoerende bestuurders:

- Tierney Stadig-Mepham (voorzitter)
- Ilona Dingemans (secretaris)
- Jan Achten (waarnemend penningmeester)
- Paul Hendriks (algemeen lid)

Het bestuur draagt directe verantwoordelijkheid voor de besluitvorming en de algemene beleidslijnen. De niet-uitvoerende bestuursleden houden toezicht op de uitvoerend bestuurder en op elkaar. Circa acht keer per jaar wordt er vergaderd om de voortgang van de activiteiten en het budget te toetsen op basis van rapportages.

De ledenraad voorziet het bestuur gevraagd en ongevraagd van advies en benoemt niet-uitvoerende bestuursleden. De raad adviseert de leden tijdens de ALV in het voorjaar over het goedkeuren van het jaarverslag en de jaarrekening. Kandidaten voor de ledenraad kunnen tijdens de ALV worden voorgedragen voor benoeming. Samenstelling 2023:

- Rob Koolhaas (voorzitter)
- Michèl Admiraal
- Noah Dull
- Nadine Lenz
- Wilianne Schilstra

De directeur is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het beleid, de strategie en de uitvoering van de activiteiten. Jaarlijks legt zij aan de niet-uitvoerende bestuurders een jaarplan en begroting voor en periodiek een meerjarenbeleidsplan. Na goedkeuring is de directeur autonoom in haar initiatieven, mits deze aansluiten bij jaarplan en budget.

De medewerkers zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de activiteiten. Zij worden aangestuurd door de directeur en geholpen door stagiairs en vrijwilligers. Op 31 december 2023 waren in dienst:

- Steffie van Horck, directeur
- Nina Cohen, beleidsmedewerker
- Yasna Ferwerda, marketing- en relatiemanager
- Britt Groenewegen, communicatiemedewerker/campaigner
- Auchel Huijbregts, officemanager en projectcoördinator
- Rosa Oe, communicatiemedewerker/campaigner
- Karin Vervoort, administratief medewerker

Op 31 december 2023 waren er ruim 6.000 **leden en donateurs** en duizenden belangstellenden volgen de organisatie via de sociale media en het digitale SophiaNieuws.

1.2 Vrijwilligersbeleid

In de uitvoering van onze taken worden wij bijgestaan door circa 150 **vrijwilligers**. Zij helpen op kantoor met administratie en pandbeheer en adviseren over de aanschaf en verzorging van katten, honden, konijnen en knaagdieren bij het Sophia DierenSpreekuur. Bij het Sophia SnuffelCollege wordt het testen van de deelnemende honden uitgevoerd door vrijwilligers, evenals het lesgeven aan kinderen over een veilige en respectvolle omgang met honden. Zonder vrijwilligers kunnen deze activiteiten niet worden uitgevoerd. Ook de niet-uitvoerende bestuursleden en de leden van de ledenraad verrichten hun werk op vrijwillige basis.

Omdat hun werkzaamheden inhoudelijke kennis en vaak ook ervaring vereisen, toetsen we de deskundigheid van vrijwilligers. Zo wordt de kwaliteit van de activiteiten gewaarborgd. Voor alle vrijwilligers geldt dat zij de missie van de Sophia-Vereeniging onderschrijven. Zij kunnen een vergoeding ontvangen voor daadwerkelijk gemaakte kosten.

Sophia SnuffelCollege

De hondentesters van het Sophia SnuffelCollege zijn professioneel werkzaam als hondengedragdeskundige en hebben de opleiding tot gedragstester succesvol afgerond. Iedereen die scholen wil bezoeken als SnuffelVrijwilliger, laat eerst de eigen hond testen op geschiktheid. Slaagt de hond voor de Sophia SnuffelCollege Hondengedragstest, dan volgt de vrijwilliger een workshop Lesgeven zodat hij of zij goed voorbereid de klas in gaat. Over de dagelijkse gang van zaken wordt gecommuniceerd via e-mail en de digitale nieuwsbrief Sophia SnuffelNieuws. De projectcoördinator van het Sophia SnuffelCollege is verantwoordelijk voor de uitvoering van alle activiteiten voor vrijwilligers en treedt op als contactpersoon.

Bestuur en ledenraad

Niet-uitvoerende bestuursleden en ledenraadsleden worden gekozen op basis van specifieke expertise, bijvoorbeeld op diergeneeskundig, juridisch of financieel vlak. Vacatures worden zowel

extern verspreid als binnen ons eigen netwerk. Wie in aanmerking wil komen wordt uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek, waarna een voordracht aan de ledenraad en de ALV tot de mogelijkheden behoort. Niet-uitvoerende bestuursleden en ledenraadsleden worden geworven door het zittende bestuur en de zittende ledenraad en worden benoemd voor een periode van vier jaar. Hierna zijn zij nog tweemaal herbenoembaar.

Sophia DierenSpreekuur

De vrijwilligers van het Sophia DierenSpreekuur worden zorgvuldig geselecteerd en zijn op professioneel niveau actief als gedragsdeskundige voor honden, katten, konijnen en knaagdieren. Zij worden begeleid door een medewerker die de kwaliteit van hun adviezen toetst, de promotie verzorgt en optreedt als aanspreekpunt.

1.3 Financiën

De Sophia-Vereeniging verkeert in de bijzondere positie dat er relatief veel inkomsten uit nalatenschappen binnenkomen. Lastig in deze situatie is dat deze inkomsten niet planbaar zijn. Wanneer we geen nalatenschappen ontvangen en/of de beleggingsinkomsten tegenvallen, moeten we een extra bedrag onttrekken aan het vermogen. Daarom is het belangrijk dat we prioriteit geven aan het werven van alternatieve en structurele inkomsten.

Inkomsten en uitgaven

Naast nalatenschappen bestonden de inkomsten in 2023 voornamelijk uit contributies, donaties en inkomsten uit beleggingen. De uitgaven bestonden onder andere uit salarissen en kosten voor dierenbeschermende activiteiten, huisvesting, fondsenwerving en de organisatie.

Beleggingsportefeuille

Onze beleggingsportefeuille heeft als doelstelling het vermogen van de vereniging op de lange termijn welvaartsvast te behouden en tegelijkertijd ruimte te bieden aan een volwaardig uitgavenbeleid. Uitgaande van deze doelstelling heeft de Sophia-Vereeniging een defensief profiel. Verder hebben we als criterium dat er alleen belegd wordt in duurzame fondsen die ethisch niet conflicteren met onze doelstellingen.

Kosten bestuur en directie

Niet-uitvoerende bestuursleden en ledenraadsleden kunnen voor daadwerkelijk gemaakte kosten in verband met het uitoefenen van hun functie een vergoeding krijgen. Bij avondvergaderingen op het kantoor wordt een eenvoudige maaltijd aangeboden. De directeur is een betaald medewerker in dienst van de vereniging. Het jaarsalaris in 2023 bedroeg € 50.537,- bruto. Daarnaast ontvangt de directeur een bijdrage voor pensioen en een vergoeding voor daadwerkelijk gemaakte kosten, zoals toegelicht in paragraaf 5.5 van de Jaarrekening 2023. Overuren worden niet vergoed of gecompenseerd.

1.4 Verantwoordingsverklaring

In het keurmerk van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) is vastgelegd dat het bestuur een verantwoordingsverklaring opstelt. In deze verklaring wordt verantwoording afgelegd over de principes van goed bestuur:

1. Onderscheid de functies toezicht houden, besturen en uitvoeren;
2. Optimaliseer de effectiviteit en efficiëntie van bestedingen;
3. Optimaliseer de omgang met belanghebbenden.

De principes van goed bestuur zijn geïmplementeerd in de organisatie van de Sophia-Vereeniging en verwerkt in het jaarverslag en de jaarplanning. De bestuursleden bekleden geen relevante nevenfuncties.

Eenmaal per jaar evalueert het bestuur zijn eigen functioneren, waarvan melding wordt gedaan in de notulen. De voorzitter of een ander daartoe aangewezen niet-uitvoerend bestuurslid heeft jaarlijks een voortgangsgesprek met de directeur. Hiervan wordt een verslag gemaakt dat bewaard wordt in het personeelsdossier en ook hiervan wordt melding gedaan in de notulen.

1. Onderscheid toezicht houden, besturen en uitvoeren

De bestaande verdeling van rollen en taken is vastgelegd in de statuten van de Sophia-Vereeniging en in het directiestatuut.

De Algemene Ledenvergadering (ALV) controleert - Tijdens de ALV in het voorjaar legt het bestuur verantwoording af aan de leden. Jaarstukken zijn van tevoren op te vragen. Alle leden van de Sophia-Vereeniging die aanwezig zijn tijdens de ALV hebben stemrecht: op advies van de ledenraad verlenen zij het bestuur decharge over het gevoerde beleid en zij kunnen adviseren over het jaarplan en de begroting van het lopende jaar.

Het bestuur bestuurt - De directeur legt aan de niet-uitvoerende bestuursleden jaarlijks een beleidsplan en een begroting voor, die worden beoordeeld en vastgesteld. Ieder kwartaal rapporteert de directeur over de voortgang van de activiteiten en de bestede middelen. Op basis van de kwartaalrapportages kunnen de niet-uitvoerende bestuursleden eventueel bijsturen. Na afloop van het jaar stelt de directeur het jaarverslag en de jaarrekening op en het bestuur stelt deze in concept vast. Voorafgaand aan het vaststellen van de jaarrekening door de ALV informeert de accountant het bestuur over zijn bevindingen.

De organisatie (onder leiding van de directeur) voert uit - De directeur heeft de dagelijkse leiding over de organisatie. Zij draagt zorg voor de uitvoering van het jaarplan en legt verantwoording af aan de niet-uitvoerende bestuursleden over de bereikte resultaten en de daarvoor gebruikte middelen. Zij delegeert taken aan medewerkers die wekelijks verslag uitbrengen van hun vorderingen.

2. Effectiviteit en efficiëntcy van bestedingen

Het meerjarenbeleidsplan (drie jaar) geeft de beleidsrichting aan. Ieder jaar wordt een jaarplan gemaakt, waarin het bestuur inhoudelijke prioriteiten en doelstellingen aangeeft voor de korte en lange termijn. Over de voortgang van de hoofdpunten wordt wekelijks door de verantwoordelijke medewerkers gerapporteerd aan de directeur. Ieder kwartaal legt de directeur hierover verantwoording af aan de niet-uitvoerende bestuursleden.

3. Omgang met belanghebbenden

Belanghebbenden met wie wij ons werk doen:

- **Dierenwelzijnsorganisaties** met wie wij overleggen over gezamenlijke belangen en activiteiten, onder andere in de Dierencoalitie en in Koop geen Kortsnuit.
- **Leden en donateurs**, die naar behoefte worden geïnformeerd over campagnes, acties, plannen en resultaten via de digitale nieuwsbrief SophiaNieuws, het jaarverslag en incidenteel per post. Leden kunnen invloed uitoefenen tijdens de ALV.
- Er zijn zo'n 150 **vrijwilligers** die zich namens de Sophia-Vereeniging op vrijwillige basis inzetten voor de dieren. Op kantoor, maar vooral bij het Sophia SnuffelCollege (met de hond basisscholen bezoeken) en het Sophia DierenSpreekuur (beantwoorden van vragen over huisdieren). Voor de vrijwilligers van het Sophia SnuffelCollege worden bijscholingsdagen georganiseerd en jaarlijks een gezamenlijk uitje. Met hen wordt gecommuniceerd via nieuwsbrieven, een besloten Facebookgroep en persoonlijk contact met de projectcoördinator.
- We hebben met name veel contact met **(potentiële) huisdiereigenaren**. De website wordt veelvuldig bezocht en een deel van de bezoekers stelt vragen aan onze gedragsdeskundigen. Via Facebook, Twitter, LinkedIn en Instagram ontvangen onze volgers huisdierennieuws en informatie over onze activiteiten. Daarbij worden zij uitgenodigd om hun mening te geven, deel te nemen aan enquêtes, petitie's, et cetera en onze berichten te delen. Eens per maand versturen we het SophiaNieuws om onze achterban op de hoogte te brengen van en te betrekken bij onze activiteiten en de organisatie.
- **Politici en ambtenaren** die we informeren over dierenwelzijnskwesties en aanmoedigen om keuzes te maken die het belang van het dier voorop stellen.

Klachten of suggesties kunnen via de website, schriftelijk, per e-mail of telefonisch worden ingediend. Deze handelen we af volgens een klachtenprotocol. Tijdens campagnes worden een e-mailadres en een telefoonnummer gecommuniceerd waarop we vijf dagen per week bereikbaar zijn.

1.5 Pand

Ons kantoor bevindt zich aan de Nieuwezijds Voorburgwal in Amsterdam. Het pand is in eigen bezit en beheer. De benedenverdieping wordt verhuurd voor ca. € 28.000,- en de werkruimte op de eerste etage wordt verhuurd voor ca. € 17.000,- per jaar. Jaarlijks vindt een indexering plaats. In verband met de beëindiging van het huurcontract wordt in 2024 gezocht naar een nieuwe huurder van de eerste etage. De medewerkers houden kantoor op de tweede en derde etage, waar ook bestuurs- en ledenraadsvergaderingen plaatsvinden.

1.6 Samenwerking

Er zijn verschillende organisaties die zich inzetten voor de bescherming van huisdieren. Onze unieke positionering is gelegen in onze preventieve aanpak via onafhankelijke voorlichting en een krachtige politieke lobby. Bovendien zijn wij er voor de huisdieren zelf en zetten wij ons in voor hun belangen, ook als die niet overeenstemmen met de belangen van hun eigenaren.

Wanneer we elkaar kunnen versterken, werken we samen met andere organisaties. Tevens zijn we aangesloten bij een zestal samenwerkingsverbanden:

- **Dierencoalitie:** samengesteld uit 16 Nederlandse dierenbeschermingsorganisaties en gericht op samenwerking en het zoeken naar overlap, met name op het gebied van politieke lobby. Ook het mobiliseren van de publieke opinie behoort tot de mogelijkheden.

- **Fairdog:** een samenwerkingsverband van dierenwelzijnsorganisaties en partijen uit de hondensector, het onderwijs en de wetenschap. Doelstelling: kopers van honden een platform bieden met uitsluitend betrouwbaar aanbod van fysiek en mentaal gezonde en sociale honden en goede voorlichting over een verantwoorde aanschaf, opvoeding en verzorging.

- **EU Dog & Cat Alliance:** bestaat uit meer dan 90 organisaties uit heel Europa op het gebied van dierenwelzijn, diergeneeskunde en herplaatsing. Doel is om elkaar van informatie te voorzien, elkaar te helpen en gezamenlijk te lobbyen voor Europese wetgeving inzake het welzijn van en de handel in honden en katten.

- **Koop geen Kortsnuit:** samenwerking met Dier&Recht, Stichting DierenLot, Caring Vets, de Koninklijke Hondenbescherming, Fecava en het cluster Gezelschapsdieren van de beroepsvereniging voor dierenartsen. Met een publiekscampagne maken we mensen bewust van het leed achter honden en katten met een te korte snuit en sporen we hen aan geen kortsnuit te kopen.

- **Hulp voor Dieren uit Oekraïne:** 27 organisaties die samenwerken om dieren van vluchtelingen uit Oekraïne te helpen met medische en praktische hulp en (tijdelijke) opvang.

- **Ik Klap:** gezamenlijke lobby voor een permanent landelijk vuurwerkverbod door meer dan 100 dieren- en milieuorganisaties (onderdeel van het Vuurwerkmanifest).

2. Dieren begrijpen is dieren beschermen

Met het motto ‘Dieren begrijpen is dieren beschermen’ komt de Sophia-Vereeniging exclusief op voor de belangen van huisdieren. Hierin zijn wij in Nederland uniek. Wij beschermen huisdieren door voorlichting te geven over de aard en de natuurlijke behoeftes van dieren en educatie te bieden over de diertaal. Als stem van het dier willen we mensen helpen om anders naar huisdieren te kijken en ze beter te begrijpen. Dit stelt hen in staat om het belang van het dier voorop te stellen en respectvol met dieren om te gaan.

Naast kinderen, (potentiële) huisdiereigenaren en hun omgeving, richten wij ons op politici en andere beleidsmakers. Waar voorlichting en educatie niet helpen, zijn strenge overheidsregels nodig. Daartoe voeren wij lobbycampagnes voor betere wetgeving die het natuurlijke gedrag en het welzijn van huisdieren waarborgt.

2.1 Voorlichting en educatie

Voorlichting geven we merendeels met gratis **publiciteit** via perscontacten (direct of via een persbericht), opiniestukken en ingezonden brieven. Journalistieke aandacht in de geschreven pers, op televisie, de radio en het internet is een efficiënte manier om informatie te verspreiden en het publieke debat te stimuleren. Het afgelopen jaar was het bereik van de informatie over onze activiteiten en actuele ontwikkelingen 32,6 miljoen.

De voorlichting die via de eigen **website** wordt gegeven, wordt jaarlijks een half miljoen keer gelezen. De website wordt op continue basis geoptimaliseerd, ten gunste van de gebruiksvriendelijkheid, de fondsenwerving en de mogelijkheid tot interactie met bezoekers. Deze worden regelmatig uitgenodigd om deel te nemen aan een korte enquête, test of quiz. De resultaten daarvan worden zodanig verwerkt dat de voorlichting optimaal aansluit bij de informatiebehoefte van de gebruiker.

Als beheerder van verschillende sociale netwerkgroepen op Facebook, Instagram en LinkedIn bereiken we dagelijks duizenden mensen. Met berichten, filmpjes, enquêtes en blogs dragen we onze belangrijkste boodschappen uit en worden volgers betrokken bij onze activiteiten. Daarnaast geven de **sociale media** trends weer die mogelijk aandacht behoeven en vormen de reacties van volgers een graadmeter voor het succes van onze voorlichting. In 2023 was het totale bereik ruim 4,1 miljoen.

Onze gedragsdeskundigen geven direct voorlichting via het Sophia DierenSpreekuur, waar (potentiële) huisdiereigenaren gratis terecht kunnen met vragen over de verzorging en het natuurlijke gedrag van honden, katten, konijnen en knaagdieren. Tevens informeren we mensen over wat het

houden van een huisdier inhoudt. Zo kunnen zij weloverwogen beslissen over de aanschaf van een dier, waarbij wij hen stimuleren om naar een opvang of asiel te gaan.

Ook het digitale **SophiaNieuws** wordt ingezet om direct met de achterban te communiceren. In 2023 hebben we ingezet op het verbeteren van de kwaliteit van de nieuwsbrief en de e-mail-adressen, om zo het bereik en de impact te kunnen vergroten. We streven ernaar dat het SophiaNieuws maandelijks door 7.500 mensen wordt gelezen.

Tot slot bieden de vrijwilligers van het **Sophia SnuffelCollege** educatie over de lichaamstaal van honden en andere dieren, door met hun speciaal geteste hond kinderen op basisscholen te onderwijzen. Door de coronapandemie konden zij lange tijd echter nauwelijks de klas in en konden er geen nieuwe honden en vrijwilligers opgeleid worden, met een fikse daling in het bereik tot gevolg. Ons doel is om het Sophia SnuffelCollege weer in ere te herstellen en jaarlijks 5.000 kinderen te leren hoe ze veilig en respectvol met dieren omgaan.

2.2 Politieke lobby

Als kleine organisatie kunnen wij effectieve lobby voeren door - in voorbereiding op een debat of overleg - heel gericht inhoudelijke informatie te verstrekken aan Tweede Kamerleden, bijvoorbeeld met position papers. Zo kan deze informatie door verschillende Kamerfracties worden ingebracht tijdens het debat. Tevens zijn wij in rechtstreeks overleg met ambtenaren van het ministerie van LNV, waarmee de kans vergroot dat onze standpunten worden overgenomen door het ministerie. Daarnaast dragen publiekscampagnes en het publiceren van opiniestukken in de landelijke dagbladen en op toonaangevende websites bij aan het vergroten van het politieke draagvlak.

In sommige gevallen neemt de kans van slagen toe door samen te werken. Op een aantal overkoepelende onderwerpen hebben we de krachten gebundeld met andere organisaties die dezelfde doelen nastreven. Dat is bijvoorbeeld het geval bij de huisdierenhandel en de rasdierenproblematiek: gezamenlijk is er meer expertise en een enorme achterban, waarmee we het belang van verandering kunnen benadrukken.

In het volgende hoofdstuk wordt beschreven hoe wij in 2023 invulling gaven aan de strategieën die wij inzetten om onze ambitie te verwezenlijken:

- Bewustwording en begrip creëren door (potentiële) eigenaren en hun omgeving actief voorlichting te geven over de natuurlijke behoeftes en de aard van huisdieren;
- Bewustwording en begrip creëren door kinderen, huisdiereigenaren en hun omgeving educatie te bieden over de diertaal;
- Dierenbeschermende wet- en regelgeving stimuleren door politici van informatie te voorzien.

Ons Jaarverslag 2023 is opgesteld conform de richtlijnen van het CBF voor resultaat- en impactmeting. Per onderwerp worden de activiteiten beschreven, de resultaten in 2023 (outputs), de beoogde effecten daarvan (outcomes) en het beoogde langetermijneffect op huisdieren in Nederland (impact).

3. Dierbeschermende activiteiten

Om mensen te helpen goed voor hun dier te zorgen, geeft de Sophia-Vereeniging voorlichting over de natuurlijke behoeftes van de meest gehouden huisdieren. Dieren begrijpen is dieren beschermen: met meer kennis over wat een dier nodig heeft en hoe het zich van nature gedraagt, kan de omgang substantieel verbeteren. Deze gedachte ligt ook ten grondslag aan het Sophia SnuffelCollege, waar kinderen leren de lichaamstaal van dieren juist te interpreteren. Met onze voorlichting en educatie creëren we bewustwording en begrip, de voorwaarden voor een respectvolle omgang met huisdieren.

In Nederland worden ongeveer 27 miljoen dieren als huisdier gehouden. Hun belangen dienen gewaarborgd te worden in wet- en regelgeving, waarbij de natuurlijke behoeftes en de aard van het dier leidend zijn. Dat geldt onder meer voor de vele diersoorten die niet geschikt zijn voor een leven in gevangenschap. Het is onmogelijk om de huisvesting en verzorging van deze dieren geheel af te stemmen op hun behoeftes. Hierdoor kunnen zij hun natuurlijke gedrag niet uitvoeren, met welzijnsproblemen tot gevolg. Positieflijsten en heldere houdvoorschriften zijn nodig om hier paal en perk aan te stellen.

3.1 Ken je huisdier

Wat is het probleem?

De meeste mensen willen het beste voor hun huisdier. Toch hebben veel huisdieren niet het leven dat ze verdienen, simpelweg door een gebrek aan kennis. Een voorbeeld is de kat die ongewenst gedrag vertoont en daarvoor gestraft wordt of zelfs gedumpt. Het baasje heeft niet in de gaten dat dat het dier geen 'rotkat' is, maar dat het gedrag veroorzaakt wordt door stress. Andere voorbeelden zijn de hamster die als prooidier doodsangsten uitstaat als hij van bovenaf wordt opgepakt en de chihuahua die de hele dag wordt vertroeteld, maar die nooit eens lekker hond mag zijn omdat zijn outfit dan vies wordt. Onbedoeld hebben deze dieren een ellendig leven, omdat er niet tegemoet gekomen wordt aan hun natuurlijke behoeftes.

Wat doen wij eraan?

Wij zijn ervan overtuigd dat als (potentiële) eigenaren kennis hebben van het natuurlijke gedrag en de lichaamstaal van hun dier, ze anders naar dieren kijken en betere keuzes maken waarin het belang van het dier gekend wordt. De ene keer leidt dat tot een betere verzorging, een andere keer tot de beslissing om maar geen hamster te nemen voor de kinderen.

Met de campagne 'Ken je huisdier' benaderen wij specifieke doelgroepen om specifiek huisdierenleed aan te pakken. Een belangrijk thema is 'eenzaamheid': voor de meeste dieren die in of rondom huis gehouden kunnen worden, is contact met soortgenoten een eerste levensbehoefte. Een gebrek aan interactie kan leiden tot stress, gedragsproblemen en een vroegtijdige dood. Met gerichte voorlichting bestrijden wij sociale verwaarlozing, maar ook zaken als ongeschikte huisvesting en een gebrekkige verzorging. Deze voorlichting vindt onder meer plaats via de website, de (sociale) media, het Sophia DierenSpreekuur, het Sophia HuisdierenKwartet, animaties en het educatieve bordspel Ken je Huisdier.

Wat hebben we bereikt in 2023? (outputs)

- We zetten verschillende onderzoeken uit om de doelgroepen en de informatiebehoefte goed in kaart te brengen. Op basis van deze onderzoeken worden voorlichtende campagnes ontwikkeld:
  - Door studenten van Van Hall Larenstein werd onderzoek gedaan naar het aanschaffen en houden van trenddieren (hond en kat) door jongvolwassenen;
  - Een student van HAS Green Academy onderzocht de natuurlijke behoeftes en de positieve staat van welzijn bij katten. Dit onderzoek werd opgevolgd door twee studenten van Van Hall Larenstein die zich bezighielden met de kat-vogelproblematiek;
  - Door een student van de Aeres Hogeschool werd een rapport gemaakt over de verzorging en het natuurlijke gedrag van konijnen en cavia's. Twee studenten van Van Hall Larenstein deden daarop een doelgroeponderzoek onder houders van konijnen;
  - Intern werd onderzoek gedaan naar de sociale behoeftes van honden en de natuurlijke behoeftes en de lichaamstaal van katten, onder meer via literatuurstudies en ons consumentenpanel SophiaPanel;
  - Een student van Van Hall Larenstein deed onderzoek naar de kennis van ouders van jonge kinderen over de hondentaal en de omgang met honden;
  - In december zetten we grootschalig de jaarlijkse Sophia HuisdierenEnquête uit.
- In het voorjaar gaven we voorlichting over eenzaamheid bij honden. Wanneer een hond in een sociaal ongezonde situatie leeft, ontstaat onzekerheid, stress, frustratie en verlatingsangst. Met een online campagne en folders die werden verspreid door 1.015 dierenartsen benadrukten we het belang van kwalitatieve aandacht: verdiep je in de eigen manier van communiceren van je hond, laat hem niet te lang alleen en zorg voor contact met soortgenoten. Alleen dan kan een hond echt hond zijn.
- Op basis van de onderzoeken, een enquête en gesprekken met dierenartsen lanceerden we in het najaar de campagne 'Ken jij je kat?', met informatie over het natuurlijke gedrag, de verzorging, de huisvesting, de sociale behoeftes en de lichaamstaal van katten. De campagne is gericht op meer kennis bij (potentiële) eigenaren en daarmee op het verbeteren van het kattenwelzijn in Nederland. De voorlichting vindt plaats via de (sociale) media, de website en doelgroepspecifieke advertenties.

- Onze voorlichtende whitepapers werden uitgebreid en veelvuldig gedownload. Ook werden honderden vragen gesteld bij het Sophia DierenSpreekuur. Rond de feestdagen werden het Sophia HuisdierenKwartet en het nieuwe bordspel Ken je Huisdier als schoencadeautje verkocht. Met deze spellen lichten wij kinderen voor over de sociale behoeftes en het gedrag van honden, katten, konijnen, paarden, cavia's, hamsters en vogels.
- Op de website en via de sociale media worden vijf animaties aangeboden over de sociale behoeftes van huisdieren, een veilige en respectvolle omgang met honden, de rashondenproblematiek, het verantwoord aanschaffen van huisdieren en over het belang van geboortebeperving bij katten.
- Via onze sociale-mediakanalen informeerden we circa 3,2 miljoen mensen over de natuurlijke behoeftes, de aard en de lichaamstaal van huisdieren. De website werd een half miljoen keer bezocht en via de media hadden we een bereik van bijna 11,8 miljoen.

Outcome: Het beoogde effect van onze voorlichting is dat meer mensen zich bewust worden van de natuurlijke behoeftes van huisdieren en hier rekening mee houden bij de aanschaf en de verzorging van huisdieren.

Impact: Wij streven ernaar dat meer huisdieren in hun natuurlijke behoeftes worden voorzien.

3.2 Sophia SnuffelCollege

Wat is het probleem?

De lichaamstaal en het gedrag van honden worden vaak verkeerd begrepen. Dit kan een goede en prettige omgang met honden belemmeren, waardoor hun welzijn wordt geschaad. Ook kan miscommunicatie gevaarlijke situaties veroorzaken: in Nederland vinden jaarlijks 150.000 bijtincidenten plaats, vooral bij jonge kinderen.

Wat doen wij eraan?

Meer kennis van de hondentaal zal de omgang met de dieren verbeteren en angst voor honden verminderen. Bovendien is uit internationaal onderzoek gebleken dat de kans op een hondenbeet met 86% afneemt als mensen het gedrag van honden goed begrijpen en hun eigen handelen erop aanpassen. Om kinderen hierover voor te lichten, bezoeken de vrijwilligers van het Sophia SnuffelCollege de laagste groepen van de basisschool samen met een speciaal geteste hond. Na drie lessen ontvangen de kinderen een SnuffelDiploma en een werkboekje met informatie voor hun ouders. De Sophia SnuffelColleges kunnen rekenen op veel media-aandacht, zodat de voorlichting verder reikt dan het klaslokaal. Via sociale media wordt een animatie ingezet die uitlegt dat honden anders denken dan mensen.

Wat hebben we bereikt in 2023? (outputs)

- Door de corona-epidemie konden er in 2020 en 2021 amper scholen bezocht worden door onze SnuffelVrijwilligers. Ook nam het aantal vrijwilligers en SnuffelHonden af, omdat er geen nieuwe aanwas opgeleid kon worden. Sindsdien wordt er hard gewerkt om het project weer in ere te herstellen. Er zijn vier nieuwe gedragstesters opgeleid die 32 honden testten op geschiktheid voor het project. Daarvan slaagden er twaalf. Hun baasjes volgden een workshop Lesgeven, waarna zij aan de slag zijn gegaan als SnuffelVrijwilliger.
- In 2023 werden 802 kinderen bereikt. Doel is om op korte termijn weer op het oude niveau van 5.000 kinderen per jaar te zitten.
- Via de (sociale) media werden bijna 2,3 miljoen mensen bereikt, onder andere met artikelen over de scholenbezoeken en de hondentaal.
- De huidige SnuffelVrijwilligers bleven betrokken bij het project door kennis te delen in een speciale Facebookgroep en door in het najaar een vrijwilligersdag bij te wonen, waarbij er met de SnuffelHonden gewandeld werd in het Drontse Roggebotsebos. Tevens ontvingen zij een boekje met basisinformatie over hondenlichaamstaal.
- Het online Sophia's SnuffelSpel en de kinderpagina van het Sophia SnuffelCollege op de website werden veelvuldig gebruikt om de kennis over een veilige en respectvolle omgang met honden te vergroten. Daarnaast werden de mogelijkheden onderzocht om het Sophia SnuffelCollege uit te breiden met een aanvullend educatief programma voor ouders van jonge kinderen.
- Door een student van Van Hall Larenstein werd een welzijnsprotocol opgesteld, waarmee de vrijwilligers beter kunnen beoordelen of hun SnuffelHond nog verantwoord en met plezier mee de klas in kan.

Outcome: Het beoogde effect van dit scholenproject is dat jaarlijks 5.000 kinderen en hun naasten hebben geleerd hoe ze veilig en respectvol met honden omgaan.

Impact: Het Sophia SnuffelCollege heeft als doel een betere omgang met honden en andere huisdieren.

3.3 Belang van het dier voorop

Wat is het probleem?

Sinds de inwerkingtreding van de Wet dieren in 2013 is het dierenwelzijnsbeleid in Nederland gericht op minder wettelijke regels. Daardoor ligt de verantwoordelijkheid voor dierenwelzijn voor een groot deel bij de sector zelf, terwijl daar de economische belangen vaak prevaleren boven de belangen van de dieren.

In de Wet dieren wordt de intrinsieke waarde van dieren erkend. Deze erkenning is belangrijk, maar het heeft slechts een beperkte waarde bij het stellen van wettelijke regels of het nemen van besluiten. De overheid is verplicht om het belang van het dier mee te wegen, maar niet om dit belang voorrang te geven. In de meeste gevallen delven de dieren het onderspit, zeker als er economische belangen tegenover staan.

Wat doen wij eraan?

Al sinds de oprichting in 1867 zet de Sophia-Vereeniging zich in voor adequate dierenbeschermingswetten en een strenge controle daarop. Wij stimuleren politici om het belang van het dier prioriteit te geven en de natuurlijke behoeftes en de aard van het dier leidend te laten zijn bij het opstellen van wet- en regelgeving en het nemen van beslissingen. Dit doen we door hen van informatie te voorzien en een open dialoog aan te gaan. Met publiekscampagnes tonen we maatschappelijk draagvlak aan en stimuleren we het publieke debat. Daarnaast vragen we dierenvrienden bij actuele gebeurtenissen om onze petitie 'Laat de dieren weer dier zijn' te ondertekenen: we moeten het natuurlijke gedrag van huisdieren centraal stellen in plaats van ons eigen belang.

Wat hebben we bereikt in 2023? (outputs)

- We profileren de Sophia-Vereeniging als expert op het gebied van natuurlijke behoeftes van huisdieren, onder andere door dossiers op te bouwen in samenwerking met wetenschappers, studenten en deskundigen. In 2023 werden diverse onderzoeken uitgevoerd die de basis vormen voor campagnes, voorlichting en position papers voor politici en beleidsmakers over de natuurlijke behoeftes, de huisvesting en de verzorging van honden, katten, konijnen en cavia's.
- We zijn gestart met een netwerkanalyse onder (potentiële) houders van konijnen, om in 2024 een voorlichtingscampagne te lanceren over de natuurlijke behoeftes, de huisvesting en de verzorging van konijnen. Hiermee willen we het konijnenwelzijn verbeteren en aanschaf ontmoedigen.
- De petitie 'Laat de dieren weer dier zijn' is ontwikkeld en online gezet. Doel is om mensen bewust te maken van het belang van het dier en maatschappelijk draagvlak aan te tonen voor diervriendelijk beleid. In 2023 werd de petitie 2.159 keer ondertekend en de boodschap bereikte 89.905 mensen via de sociale media.
- In aanloop naar het debat over de herziening van de Wet aanpak dierenmishandeling en dierverwaarlozing stuurden we een position paper over de problematiek rondom het zelf doden van huisdieren naar alle Tweede Kamerleden en naar het ministerie van LNV.

Sinds 2014 is het dankzij de Sophia-Vereeniging verboden om zelf je hond of kat te doden, maar dit verbod moet ook gelden voor andere dieren. Zo worden talloze baby-konijntjes en knaagdieren ongestraft gedood door fokkers die vinden dat ze niet de goede vachtkleur hebben voor de verkoop of voor de show. Wij verzochten de Tweede Kamerleden om het amendement van Frank Wassenberg (PvdD) voor een uitbreiding van het verbod te steunen. Tevens riepen we dierenvrienden op om onze petitie te tekenen, wat in korte tijd 4.000 extra handtekeningen opleverde (ruim 25.000 in totaal). Daarnaast voerden we gesprekken met politici en het ministerie van LNV. Tot onze grote vreugde werd het amendement aangenomen en gaat het verbod straks gelden voor alle dieren op de Positieflijst zoogdieren.

- We namen deel aan een internetconsultatie en verschillende overleggen over een zelfstandig houdverbod voor dierenbeulen, dat werd besproken tijdens het debat over de herziening van de Wet aanpak dierenmishandeling en dierverwaarlozing. Tijdens dit debat werden diverse amendementen ingediend, waarbij een grote meerderheid van de Tweede Kamerleden voorstander bleek van verhoging van de strafmaxima naar vijf jaar, een levenslang zelfstandig houdverbod en een verhoging van het maximale boetebedrag. Deze amendementen werden aangenomen en zijn van kracht sinds 1 januari 2024.

Outcome: Het beoogde effect van onze lobby-activiteiten is dat politici en beleidsmakers goed geïnformeerd beslissingen nemen waarbij het belang van het dier leidend is.

Impact: Wij streven ernaar dat de wet- en regelgeving in Nederland een respectvolle omgang met huisdieren waarborgt.

3.4 Positieflijst

Wat is het probleem?

Veel dieren die in Nederland gehouden worden, lijden ernstig omdat er in gevangenschap niet tegemoet gekomen wordt aan hun natuurlijke behoeftes. Alleen in hun natuurlijke omgeving kunnen zij naar hun aard leven. Dat maakt deze dieren ongeschikt als huisdier.

Wat doen wij eraan?

In 2015 werd met medewerking van de Sophia-Vereeniging een zogenaamde 'positieflijst' van kracht: een door de overheid vastgestelde lijst van dieren die geschikt worden geacht om als huisdier gehouden te worden. Met zoogdier-soorten die niet op deze lijst genoemd worden, mag niet worden gefokt en ze mogen niet meer gehouden en verhandeld worden.

Na de inwerkingtreding ontstond er veel discussie over de beoordelingsmethode en over welke dieren op de Positieflijst zoogdieren vermeld moesten worden. Ondertussen werden lijsten voor andere diersoorten op de lange baan geschoven. In 2019 ontwikkelde het ministerie van LNV een nieuwe beoordelingsmethode en in 2022 werd de Huis- en hobbydierenlijst gepresenteerd, met daarop 30 zoogdieren die geschikt worden geacht als huisdier. Naar verwachting gaat deze lijst in op 1 juli 2024. Voor dieren die niet op de lijst staan, geldt een overgangsregeling.

Wat hebben we bereikt in 2023? (outputs)

- In samenwerking met andere organisaties bleven we alert op de perikelen rondom de nieuwe Positieflijst zoogdieren en werd de communicatie hierover zorgvuldig afgestemd. Zo werd de ingangsdatum een half jaar vooruit geschoven en werd er nu al een uitzondering gemaakt voor herten, die niet op de lijst staan maar die straks wel mogen worden gehouden.
- We zetten ons in voor een Europese positieflijst, zodat in alle lidstaten dezelfde regels gelden. Eind 2022 werden twee resoluties aangenomen waarin een Europese positieflijst wordt genoemd als een kansrijk instrument om de risico's van exotisch huisdierbezit weg te nemen. Samen met andere dierenbeschermingsorganisaties stuurden we een brief naar de minister van LNV met het verzoek om het voorstel aan de Europese Commissie te steunen voor onderzoek naar Europese positieflijsten. Door Nederland en 18 andere lidstaten werd deze steun uitgesproken. Met de resultaten van dit onderzoek kan worden aangestuurd op een wetsontwerp.
- Via de (sociale) media en onze website wezen we mensen erop dat dieren alleen gehouden kunnen worden als er tegemoet gekomen wordt aan hun natuurlijke natuurlijke behoeftes. Door het tijdschrift *Quest* werd onze directeur hierover geïnterviewd, waarmee 527.463 mensen werden bereikt.

Outcomes: Het beoogde effect van onze lobby- en voorlichtingsactiviteiten:

- Er komt een positieflijst voor zoogdieren met daarop enkel dieren die gedomesticeerd zijn, met mensen kunnen leven en in gevangenschap hun natuurlijke gedrag kunnen vertonen;
- De komende kabinetsperiode worden er ook positieflijsten opgesteld voor vogels, amfibieën en reptielen;
- Meer mensen zijn zich ervan bewust dat dieren alleen als huisdier gehouden kunnen worden als zij in gevangenschap hun natuurlijke gedrag kunnen uitoefenen.

Impact: *Ons doel is dat er geen dieren meer als huisdier gehouden worden die daarvoor niet geschikt zijn.*

3.5 Actuele campagnes

Handels- en houdverbod doorgefokte dieren

Al sinds 2009 pleiten wij voor maatregelen tegen het fokken op uiterlijk, ten koste van de gezondheid van dieren. In 2014 vierden we het eerste succes: in het Besluit gezelschapsdieren werd opgenomen dat fokkers erfelijke afwijkingen en schadelijke uiterlijke kenmerken voor zover mogelijk moeten voorkomen. In 2019 werden de eerste handhavingscriteria opgesteld. Sindsdien mogen er in Nederland geen honden meer gefokt worden met een heel platte snuit. In augustus 2023 werd ook het kruisen van extreem kortsnuitige honden met gezondere honden verboden.

De vraag naar kortsnuiten zoals mopshonden en Franse bulldogs blijft echter ongekend groot. Daarom worden deze dieren nu op grote schaal geïmporteerd. In 2020 lanceerden we een petitie en ontwierpen we een wetsvoorstel voor een verbod op de import van dieren die in Nederland niet meer gefokt mogen worden. De PvdD, VVD en CDA dienden een motie in voor onderzoek naar ons wetsvoorstel. Deze motie werd met een grote meerderheid aangenomen en het ministerie van LNV startte met de verdere juridische onderbouwing van het verbod. In januari 2023 kondigde minister Adema een houdverbod aan op dieren die lijden onder hun uiterlijk. Dit houdverbod betekent automatisch ook dat doorgefokte dieren niet meer verhandeld of geïmporteerd mogen worden. Sindsdien zijn we - samen met andere stakeholders - betrokken bij de invulling van dit houdverbod door het ministerie van LNV.

Koop geen Kortsnuit

Om ook het publiek bewust te maken van het dierenleed dat gepaard gaat met het fokken op een ziekmakend uiterlijk, startten we samen met Dier&Recht, Stichting DierenLot, Caring Vets en het cluster Gezelschapsdieren van de beroepsvereniging voor dierenartsen de campagne 'Koop geen Kortsnuit'. In 2023 sloten de Koninklijke Hondenbescherming en Fecava zich aan en werden naast honden ook kortsnuitige katten meegenomen in de campagne. Via de (sociale) media enabri's informeren we mensen over de gevolgen van doorfokken en ontmoedigen we hen om een kortsnuit te kopen. Daarmee hadden we een bereik van bijna 18 miljoen.

**PLATTE NEUS
ZIEKE KEUS**

KOOPGEENKORTSNUIT.NL

Chipplicht voor katten

In januari kondigde de minister van LNV aan een landelijke chip- en registratieplicht voor katten te willen invoeren. Een maatregel waar de Sophia-Vereeniging al jaren voor pleit, zodat kwijtgeraakte katten sneller en vaker herenigd worden met hun baasje en eigenaren kunnen worden aangesproken op hun zorgplicht. Daarnaast wordt met de chipplicht beoogd de aanpak van het zwervkattenprobleem te ondersteunen. De minister hecht belang aan een zorgvuldige invoering; een landelijke chip- en registratieplicht zal nog verder onderzocht en uitgewerkt moeten worden op uitvoering, handhaafbaarheid en kosten.

Hulp voor Dieren uit Oekraïne

Na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne kwamen er veel vluchtelingen naar Nederland, vaak met een huisdier. Om de dieren zo effectief en snel mogelijk te kunnen helpen, sloegen 27 organisaties de handen ineen met een gezamenlijk meldpunt, een website en een centraal telefoonnummer voor medische en praktische hulp en (tijdelijke) opvang. Maar liefst 800 dierenartsen toonden zich bereid de dieren in nood te helpen. In juli 2023 vervielen de versoepelingen van de importregels, waardoor de instroom van dieren die geholpen moesten worden sterk afnam. Sindsdien is het meldpunt gesloten en wordt bij hulpvragen doorverwezen naar de juiste instanties. In totaal zijn er circa 5.000 dieren geholpen, wat werd bekostigd met ruim € 450.000,- van dierenwelzijnsorganisaties en donateurs.

4. Fondsenwerving

De Sophia-Vereeniging is financieel voor een groot deel afhankelijk van inkomsten uit beleggingen en nalatenschappen. Hoewel deze inkomsten substantieel zijn, brengen zij ook een groot risico met zich mee: jaarlijks wordt een reëel bedrag begroot, maar als er geen nalatenschappen binnenkomen of de beurs tegenvalt, leidt dat meteen tot een fors tekort.

Om te voorkomen dat het vermogen dusdanig aangetast wordt dat het voortbestaan van de organisatie in gevaar komt, hebben we ons het afgelopen jaar wederom ingezet voor groei van inkomsten. Daarbij is het een belangrijk streven om de structurele baten uit contributies, giften en donaties van leden en donateurs te verhogen. We onderzoeken continu hoe we het vermogen op verantwoorde en effectieve wijze kunnen inzetten om leden en donateurs te werven en te behouden. Het aantal ledenwervingsmethoden neemt echter af, waardoor de inkomsten uit leden en donateurs onder druk staan. We zullen moeten zoeken naar alternatieve inkomstenbronnen, onder meer binnen de institutionele markt.

Ondertussen zetten we relationship fundraising in om de band met onze huidige achterban zodanig te versterken dat de inkomsten per lid stijgen en de uitval geminimaliseerd wordt. Tweewegscommunicatie is daarbij van groot belang: door in dialoog te treden met de achterban en deze te motiveren en inspireren om 'mee te doen', vergroot de binding met de vereniging en daarmee de giftbereidheid. Doel is dat er een gezonde, meer planbare financiële basis ontstaat.

4.1 Particuliere markt

4.1.1 Nieuwe leden en donateurs werven

Online werving

Tijdens campagnes, via de sociale media en online activiteiten zoals een petitie of enquête worden belangstellenden betrokken bij de Sophia-Vereeniging. Ook leren mensen ons kennen via onze dierenbeschermende producten zoals de Sophia NoodSticker en de Sophia NoodPas. Sommigen worden direct lid of donateur, anderen melden zich aan als ontvanger van de digitale nieuwsbrief SophiaNieuws. Daarin wordt maandelijks een (indirecte) gift- of hulpvraag opgenomen. Daarnaast plaatsten we ledenwervende advertenties op Facebook en Google en werd de website geoptimaliseerd voor leden- en donateurwerving. In totaal leverde online werving het afgelopen jaar 301 leden en donateurs op.

Telefonische werving

Telefonische werving is voor de Sophia-Vereeniging effectief gebleken: tegen een relatief laag tarief werven we nieuwe leden en donateurs met een laag uitvalpercentage. Nadeel is dat het aantal te werven nieuwe leden beperkt is, omdat het afhankelijk is van de dierenbeschermende activiteiten. We gebruiken bijvoorbeeld telefoonnummers afkomstig van de website (webshop, downloadbare flyers, etc.) en van dierenbeschermende acties, zoals de Sophia NoodSticker en campagnepetities. Bovendien zijn we afhankelijk van de capaciteit van het externe belbureau waar we mee samenwerken. In 2023 werden via telefonische werving 97 nieuwe leden en donateurs geworven en 333 donateurs besloten hun maandelijkse bijdrage te verhogen.

Straatwerving

Hoewel de uitvalpercentages hoger zijn dan bij andere vormen van ledenwerving, leverde straatwerving via een extern bureau tot recent relatief goede resultaten. Versneld door de coronauitbraak werd de capaciteit echter een bron van zorg: in toenemende mate kampen straatwervingsbureaus met personeelstekorten en nam de kwaliteit af. Om die redenen werd deze wervingsmethode in het afgelopen jaar niet ingezet.

Opportunity driven ledenwerving

Incidenteel doen zich kansen voor om leden te werven via nieuw ontwikkelde concepten. Deze kunnen gekoppeld zijn aan de dierenbeschermende activiteiten, maar ook nieuwe digitale mogelijkheden, loterijen en affiliate marketing worden onderzocht. Indien de risico's en de kosten beperkt zijn en er capaciteit beschikbaar is, grijpt de Sophia-Vereeniging dergelijke kansen aan om te testen of deze methodes op (kosten-)efficiënte wijze tot langdurig resultaat kunnen leiden. In 2023 werd een platform ingericht voor digitale collecte, er werd een QR-code ingezet en er werd getest met wervende advertenties op meerdere sociale-mediakanalen.

4.1.2 Werving via eigen leden en donateurs

Om ervoor te zorgen dat de geworven leden en donateurs langer verbonden blijven aan de Sophia-Vereeniging, zetten we in op relationship fundraising. Daarbij ontwikkelen we 'customer journeys' waarin individuele leden en donateurs worden gekoppeld aan hun motivatie om te geven. Afhankelijk van de manier waarop en de reden waarom iemand lid of donateur is geworden, wordt een pad uitgestippeld waarin de gever op het juiste moment wordt voorzien van de juiste informatie en de juiste giftvraag.

Regelmatig onderzoeken we de tevredenheid en loyaliteit van de leden en donateurs. Met de inzichten die daaruit voortkomen, worden de middelen aangepast en verbeterd zodat er een duurzame relatie kan ontstaan met de achterban. Om alle gewenste gegevens van (potentiële) leden en donateurs te kunnen verzamelen, analyseren en interpreteren, is geïnvesteerd in een nieuwe database. Deze is gekoppeld aan een nieuw mailingsysteem en aan de website, zodat het proces van de customer journeys en de ondersteuning van de individuele behoeftes zo veel mogelijk geautomatiseerd kunnen verlopen.

Als dank voor hun betrokkenheid en om hun loyaliteit te versterken, wordt aan de leden regelmatig een diervriendelijke aanbieding gedaan. Met name het handboek Sophia DierenEHBO, de Sophia NoodSticker en de Sophia NoodPas blijken daarbij populair. Tevens wordt leden de mogelijkheid geboden om gratis het examen Sophia DierenEHBO af te leggen.

Sophia DierenEHBO

Al sinds 1929 organiseert de Sophia-Vereeniging een cursus Sophia DierenEHBO. Van origine was het een praktijkgerichte cursus, met workshops op het kantoor. Langzaam is de cursus omgebouwd naar een thuisstudie. Cursisten kunnen het handboek Sophia DierenEHBO, dat voor € 9,50 te koop is, zelfstandig bestuderen. Twee keer per jaar vindt er een examen plaats op het kantoor van de vereniging.

Nieuwe leden krijgen, indien gewenst, het handboek Sophia DierenEHBO als welkomstgeschenk bij hun lidmaatschap. Hiermee stimuleren we de groei van onze achterban en geven we tegelijkertijd voorlichting over de medische verzorging van huisdieren. In de webshop is tevens de Sophia EHBO-kaart verkrijgbaar, die als aanvulling op het handboek kort de belangrijkste handelingen uitlegt. In het afgelopen jaar werd het handboek 450 keer besteld en de Sophia EHBO-kaart 656 keer.

Sophia Noodsticker

Wanneer er in een woning brand uitbreekt, er is ingebroken of er een ongeval heeft plaatsgevonden, kunnen mensen rekenen op hulpdiensten. Huisdieren worden echter vaak aan hun lot overgelaten. De Sophia-Vereeniging ontwikkelde daarom de Sophia NoodSticker voor op de voordeur. Daarmee kunnen brandweer, politie en ambulance gewezen worden op de aanwezigheid van huisdieren, zodat ook zij worden geholpen in noodsituaties. In 2023 werd de Sophia NoodSticker 2.795 keer besteld via de website voor € 2,- per setje. Onze leden kunnen de sticker kosteloos aanvragen.

Sophia NoodPas

Veel huiseigenaren kennen de angst dat hen buitenshuis iets overkomt en er niemand tijdig omkijkt naar de dieren die alleen thuis zitten. Met de Sophia NoodPas in de portemonnee en aan de sleutelbos zijn deze zorgen niet meer nodig: hulpverleners zien direct wie er gewaarschuwd moet worden om zich over de achtergebleven huisdieren te ontfermen. De Sophia NoodPas kost € 2,50, leden betalen € 1,50. De pas werd 6.047 keer verstuurd naar huisdierbezitters.

Nalatenschappen

Nalatenschappen zijn voor de Sophia-Vereeniging altijd een belangrijke bron van inkomsten geweest. Met het gestaag toenemende aantal goede doelen in Nederland, is het belangrijk om op dit vlak zichtbaar te blijven. Hoewel de resultaten pas op de lange termijn zichtbaar zullen zijn, is een traject gestart voor nalatenschappenwerving. Dit traject is onderdeel van de customer journeys. Ook zijn we aangesloten bij Toegift.nl, een platform dat nalaten aan een goed doel onder de aandacht brengt bij de doelgroep. Daarnaast wijzen we via advertenties in relevante bladen, notarisagenda's, de website en het SophiaNieuws actief op de mogelijkheden om een erfenis of legaat na te laten aan de Sophia-Vereeniging. In het afgelopen jaar mochten we een totaalbedrag van € 49.029,57 ontvangen van mensen die de dieren een warm hart toedroegen.

4.2 Institutionele markt

Werftrajecten gericht op de institutionele markt maken sinds 2009 onderdeel uit van de fondsenwerving van de Sophia-Vereeniging. Wij werkten bijvoorbeeld samen met fabrikanten van biologische diervoeders en via vermogensfondsen verkregen we onder meer donaties voor het Sophia SnuffelCollege, het Sophia HuisdierenKwartet, voorlichtende animaties en het verbeteren van de website. In 2023 werd een fondsaanvraag ingewilligd voor de campagne Eenzaamheid bij honden door Stichting Nijldier (€ 562,-) en Stichting Van der Voort van Zijp (€ 1.000,-). Voor het Sophia SnuffelCollege ontvingen we € 1.500,- van stichting Puerto Cruz en Vereniging De Noorman doneerde € 2.096,52 na opheffing van de vereniging. Met dit bedrag is de voorlichtingscampagne 'Ken jij je Kat?' gefinancierd. Met de vergelijkingswebsite Huisdierverszekeringen.nl werd een samenwerking aangegaan, die € 1.815,- opleverde.

4.3 Webshop

De dierenbeschermende producten die de Sophia-Vereeniging aanbiedt, worden verkocht in de giftshop op onze website www.sophia-vereeniging.nl. Teven kunnen mensen hier terecht voor historische producten zoals onze verjaardagskalender en een boekje over onze rijke geschiedenis. Iedereen die iets koopt, kan een extra donatie doen voor de huisdieren in Nederland. In het afgelopen jaar leverden de webshop € 28.143,14 op.

5. Een blik op 2024

In dit jaarverslag hebben we beschreven hoe we in het afgelopen jaar opkwamen voor de belangen van dieren die in en om het huis gehouden worden. We hebben mooie resultaten behaald, waar we heel trots op zijn. Daarmee zijn we strijdbaar 2024 ingegaan, waarin we ons weer weer vol overgave inzetten voor een respectvolle omgang met huisdieren.

Met ons kleine team hebben we ervoor gekozen om ons te richten op het motto 'Dieren begrijpen is dieren beschermen'. Voorlichting en educatie over de aard van huisdieren krijgen ook in 2024 de prioriteit. Daarbij hebben niet alleen (potentiële) huisdiereigenaren en kinderen onze aandacht, maar ook politici en andere beleidsmakers. Want ook voor hen geldt: hoe meer kennis over de natuurlijke behoeftes van dieren en over de dieren taal, hoe beter men in staat is om het belang van het dier voorop te stellen en een respectvolle omgang voor te stellen.

Specifiek staan in 2024 de volgende activiteiten op het programma:

Ken je huisdier

Hoe meer (potentiële) eigenaren en hun omgeving weten over de natuurlijke behoeftes van hun dier, hoe beter ze rekening kunnen houden met de belangen van huisdieren. Met de campagne 'Ken je huisdier' benaderen wij specifieke doelgroepen met gerichte informatie, zodat we ernstig dierenleed kunnen voorkomen. In 2023 zijn diverse onderzoeken gedaan om doelgroepspecifieke pijnpunten in kaart te brengen. Op basis daarvan voeren we voorlichtingscampagnes en kunnen we onze communicatiemiddelen goed afstemmen op de informatiebehoefte.

In 2024 blijven we ons richten op eenzaamheid bij honden en het welzijn van katten. Daarnaast starten we een campagne over de natuurlijke behoeftes, de verzorging en de huisvesting van konijnen. Doel is dat houders meer tegemoet komen aan de natuurlijke behoeftes van konijnen en dat impulsaankopen worden voorkomen. Naast doelgroepspecifieke voorlichting bieden we meer algemene informatie, bijvoorbeeld over het leed onder doorgefokte dieren. Ondertussen blijven we onze kennis en informatie uitbreiden in samenwerking met wetenschappers, studenten en experts.

Sophia SnuffelCollege

Al ruim dertig jaar is het Sophia SnuffelCollege een van de kernactiviteiten van de Sophia-Vereeniging. Het past bij uitstek bij onze preventieve doelstelling: op jonge leeftijd leren kinderen de hondentaal te duiden en op een liefdevolle manier met honden om te gaan. Zo leggen we de basis voor een respectvolle omgang met dieren. Bovendien worden hondenbeten voorkomen en zijn kinderen minder angstig na het volgen van de SnuffelColleges.

Na vier jaar ploeteren als gevolg van corona, is het Sophia SnuffelCollege weer goed op stoom aan het komen. Het nieuwe testteam is volop aan de slag om honden te testen en SnuffelVrijwilligers op te leiden en de nieuwe en ervaren vrijwilligers staan weer steeds vaker voor de klas om kinderen te leren hoe ze veilig en respectvol met honden omgaan. Wie ook SnuffelVrijwilliger wil worden, kan zich via www.sophiasnuffelcollege.nl aanmelden voor een gedragstest. Met dit dankbare werk worden duizenden honden en kinderen geholpen aan een beter leven!

Belang van het dier voorop

Door goede informatie te bieden, moedigen wij politici en andere beleidsmakers aan om niet de economische belangen, maar de natuurlijke behoeftes en de aard van het dier leidend te laten zijn bij het nemen van beslissingen. Ook in 2024 zullen wij hen bij actuele gebeurtenissen voorzien van relevante informatie over huisdierenwelzijn. Daarbij richten we ons onder meer op het houden en handelsverbod voor dieren die in Nederland niet meer gefokt mogen worden.

Ook zetten we ons in voor een verlaging van de dierenartskosten die voor veel eigenaren onbetaalbaar dreigen te worden, met ernstig dierenleed tot gevolg.

In aanloop naar de Europese verkiezingen stimuleren we mensen om dier-vriendelijk te stemmen. Samen met andere (internationale) dierenbeschermingsorganisaties lobbyen we voor eenduidige Europese regels omtrent het houden, verhandelen en fokken van huisdieren.

Om maatschappelijk draagvlak aan te tonen en bewustwording te creëren, blijft de petitie 'Laat de dieren weer dier zijn' actief. Daarmee wijzen we (potentiële) huisdiereigenaren erop dat ze niet alleen moeten handelen vanuit eigen belang, maar ook moeten nagaan of ze een dier kunnen bieden wat het van nature nodig heeft.

Positieflijst

Veel dieren die in Nederland gehouden worden, zijn niet geschikt als huisdier. In gevangenschap kunnen zij hun natuurlijke gedrag niet uitoefenen, waardoor ze ernstig lijden. Met een zogenaamde 'positieflijst' kan dit probleem worden aangepakt: een door de overheid vastgestelde lijst van dieren die geschikt worden geacht om als huisdier gehouden te worden. Met diersoorten die niet op deze lijst genoemd worden, mag niet worden gefokt en ze mogen niet meer gehouden en verhandeld worden.

We zijn ontzettend blij dat de Positieflijst zoogdieren eindelijk invulling heeft gekregen met een zeer beperkt aantal dieren. Samen met andere dierenwelzijnsorganisaties zien we erop toe dat deze lijst ook daadwerkelijk van kracht wordt op 1 juli 2024. Daarna kunnen we ons richten op de ontwikkeling van positieflijsten voor vogels, amfibieën en reptielen en zetten we ons in voor een Europese positieflijst. Naast lobby geven we voorlichting over het belang van adequate positieflijsten. Ook stellen we misverstanden over de (invoering van) de Positieflijst zoogdieren aan de kaak om maatschappelijk draagvlak te creëren.

Actuele gebeurtenissen

Uiteraard houden we in 2024 ook rekening met actuele gebeurtenissen die onze aandacht behoeven. Hoe gaat het houdverbod voor kortsnuiten er precies uitzien? Komt er een nieuw kabinet en wat betekent dat voor de huisdieren in Nederland? Wat gaat er gebeuren op Europees niveau? Daarnaast zetten we ons samen met andere dierenwelzijnsorganisaties in voor overkoepelende dierenwelzijnskwesties, bijvoorbeeld met de campagne Koop geen Kortsnuit.

Samen met onze achterban zetten we de schouders onder het vele werk dat voor ons ligt. Alleen met de hulp van al onze leden, donateurs, vrijwilligers en sympathisanten kunnen we onze activiteiten tot een succes maken en het welzijn en de gezondheid van huisdieren in Nederland verbeteren. Samen geven we de dieren een stem en komen we op voor hun belangen. Ik wil al deze mensen dan ook heel hartelijk bedanken voor het vertrouwen in de Sophia-Vereeniging en het ondersteunen van onze missie.

Wie meer wil weten over onze activiteiten voor huisdieren is van harte welkom op www.sophia-vereeniging.nl. Ook via onze socialemediakanalen en het digitale SophiaNieuws geven we in detail informatie over actuele ontwikkelingen, nieuwe activiteiten en dierenwelzijn in een politieke context. Voor persoonlijke vragen en opmerkingen zijn wij elke werkdag bereikbaar via info@sophia-vereeniging.nl of telefoonnummer 020 - 623 61 67. Wij staan u graag te woord!

Steffie van Horck, maart 2024

Jaarrekening 2023

Inhoudsopgave

1. Begroting 2024	2
2. Vermogensopstelling per 31 december 2023	3
3. Categoriele exploitatierekening 2023	4
4. Toelichting vermogensopstelling per 31 december 2023	5
4.1 Waarderingsgrondslagen	5
4.2 Toelichting afzonderlijke posten vermogensopstelling	6
4.3 Niet uit balans blijvende rechten en verplichtingen	9
5. Toelichting categoriele exploitatierekening 2023	10
5.1 Toelichting baten	10
5.2 Toelichting per kostensoort	11
5.3 Toelichting besteed aan de doelstelling	13
5.4 Toelichting kosten werving baten	14
5.5 Toelichting bezoldiging directeur	15
6. Kengetallen	16
7. Toelichting lastenverdeling 2023	17

1. Begroting 2024

	<u>2024</u>
	€
Baten	
Baten particulieren	290.000
Baten particuliere non-profitorganisaties	25.000
<u>Som der baten particulieren</u>	315.000
* Baten beleggingen	74.060
<u>Som der baten</u>	389.060
Lasten	
	<u>2024</u>
	€
Te besteden aan de doelstelling	
Communicatie	129.975
Dierenbeschermende activiteiten	292.555
	<u>422.530</u>
<i>Bestedingspercentage doelstelling</i>	108,6%
<i>(totaal besteed aan doelstelling gedeeld door som der baten)</i>	
Wervingskosten	39.976
<i>Bestedingspercentage fondsenwerving</i>	12,7%
<i>(wervingskosten gedeeld door som der baten particulieren)</i>	
Kosten beheer en administratie	46.471
<i>Bestedingspercentage beheer en administratie</i>	8,9%
<i>(kosten beheer en administratie gedeeld door som der lasten)</i>	
* Kosten beleggingen	12.500
<u>Som der lasten</u>	521.477
Resultaat	<u><u>-132.417</u></u>
* <u>Saldo financiële baten en lasten</u>	61.560
<i>(baten beleggingen minus kosten beleggingen)</i>	

De begroting is reeds vastgesteld door het bestuur.

2. Vermogensopstelling per 31 december 2023

Activa	31 december 2023		31 december 2022	
	€	€	€	€
Materiële vaste activa	1.525.000		950.000	
Financiële vaste activa	<u>914.294</u>		<u>907.272</u>	
		2.439.294		1.857.272
Vorderingen	23.749		73.388	
Liquide middelen	<u>10.973</u>		<u>29.958</u>	
		34.722		103.346
		<u><u>2.474.016</u></u>		<u><u>1.960.618</u></u>

Passiva	31 december 2023		31 december 2022	
	€	€	€	€
Reserves				
Continuïteitsreserve	550.667		550.667	
Herwaarderingsreserve	1.275.000		700.000	
Overige reserves	<u>607.114</u>		<u>647.346</u>	
		2.432.781		1.898.013
Kortlopende schulden				
Loonheffing	4.684		5.881	
Kortlopende schulden	<u>36.551</u>		<u>56.724</u>	
		41.235		62.605
		<u><u>2.474.016</u></u>		<u><u>1.960.618</u></u>

3. Categoriele exploitatierekening 2023

	2023	2023	2022
	Realisatie	Begroting	Realisatie
	€	€	€
Baten			
Baten particulieren	265.463	280.000	271.264
Baten particuliere non-profitorganisaties	6.974	25.000	9.400
<u>Som der baten particulieren</u>	272.437	305.000	280.664
* Baten beleggingen	162.420	57.500	-186.499
<u>Som der baten</u>	434.857	362.500	94.165
Lasten			
Besteed aan de doelstelling			
Communicatie	117.320	130.445	119.350
Dierenbeschermende activiteiten	260.987	296.036	262.151
	<u>378.307</u>	<u>426.481</u>	<u>381.501</u>
Wervingskosten	32.771	39.298	42.079
Kosten beheer en administratie	51.677	46.483	45.426
* Kosten beleggingen	12.334	16.500	14.683
<u>Som der lasten</u>	475.089	528.762	483.689
Resultaat	<u>-40.232</u>	<u>-166.262</u>	<u>-389.524</u>
* <u>Saldo financiële baten en lasten</u>	150.086	41.000	-201.182
Toevoeging/onttrekking aan			
Continuïteitsreserve	-	-	-
Overige reserves	-40.232	-166.262	-389.524
	<u>-40.232</u>	<u>-166.262</u>	<u>-389.524</u>

4. Toelichting vermogensopstelling per 31 december 2023

4.1 Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De jaarrekening is in hoofdzaak conform de Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen ingericht en opgesteld. Alle bedragen zijn in gehele euro's.

Waarderingsgrondslagen voor de vermogensopstelling

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op verkrijgingsprijs verminderd met lineaire afschrijvingen die zijn gebaseerd op de geschatte economische levensduur en rekening houdend met eventuele restwaarden.

Als activeringsgrens wordt een bedrag van € 10.000,- gehanteerd.

Het pand aan de Nieuwezijds Voorburgwal te Amsterdam is in november 2023 getaxeerd op basis van herbouwwaarde. Op het onroerend goed wordt niet afgeschreven.

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa opgenomen effecten worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Eventuele verschillen tussen aankoopprijs en een hogere of lagere marktwaarde per balansdatum zijn opgenomen onder de financiële baten en lasten. Voor deze wijze van resultaatnemen is gekozen omdat effecten met regelmaat worden verhandeld.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde met inachtneming van het risico van eventuele oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen en kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Ten aanzien van de posten begrepen in het resultaat geldt dat baten slechts zijn genomen indien en voor zover deze in het boekjaar zijn verwezenlijkt en dat met lasten is rekening gehouden die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar. Nalatenschappen worden in het boekjaar opgenomen waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De toerekening van de uitvoeringskosten naar de hoofdactiviteiten (zie hoofdstuk 7) geschiedt op basis van een gedetailleerde schatting van de urenbesteding per medewerker per activiteit.

4.2 Toelichting afzonderlijke posten vermogensopstelling

Materiële vaste activa	2023	2022
	€	€
Pand		
Boekwaarde per 1 januari	950.000	950.000
Bij: herwaardering op basis van taxatie	575.000	-
	1.525.000	950.000
Verbouwingen, onderhoud, etc.		
Boekwaarde per 1 januari	-	-
Bij: investering	-	-
Af: afschrijving boekjaar	-	-
Boekwaarde per 31 december	-	-
Totaal onroerend goed	1.525.000	950.000
Inventaris en automatisering		
Boekwaarde per 1 januari	-	-
Bij: investeringen	-	-
Af: afschrijving boekjaar	-	-
Boekwaarde per 31 december	-	-
Totaal		
Boekwaarde per 1 januari	950.000	950.000
Bij: herwaardering	575.000	-
Af: afschrijving boekjaar	-	-
	1.525.000	950.000

Op het pand wordt niet afgeschreven. De inventaris en automatisering zijn afgeschreven in vijf jaren zonder rekening te houden met restwaarden. Het pand is op € 1.525.000,- gewaardeerd conform de taxatie in november 2023.

Financiële vaste activa	2023	2022
	€	€
Obligaties		
Boekwaarde per 1 januari	601.194	672.448
Bij: aankopen	188.243	173.278
Af: verkopen	192.749-	158.309-
Ongerealiseerde/gerealiseerde waardemutatie	23.394	86.223-
Boekwaarde per 31 december	620.082	601.194

Aandelen

Boekwaarde per 1 januari	303.362	512.744
Bij: aankopen	40.743	137.056
Af: verkopen	136.879-	196.464-
Ongerealiseerde/gerealiseerde waardemutatie	82.554	149.974-
Boekwaarde per 31 december	<u>289.780</u>	<u>303.362</u>

Banksaldi t.b.v. effecten

Boekwaarde per 1 januari	2.716	62.568
Bij: toevoegingen	1.716	59.852-
Boekwaarde per 31 december	<u>4.432</u>	<u>2.716</u>

Totaal

Boekwaarde per 1 januari	907.272	1.247.760
Bij: aankopen	228.986	250.482
Af: verkopen	327.912-	354.773-
Ongerealiseerde/gerealiseerde waardevermindering	105.948	236.197-
	<u><u>914.294</u></u>	<u><u>907.272</u></u>

Vorderingen

	2023	2022
	€	€
Overlopende rente en obligaties	2.891	2.839
Te vorderen dividendbelasting	-	416
Te ontvangen erfenissen	-	52.000
Overige vorderingen	20.858	18.133
	<u>23.749</u>	<u>73.388</u>

Liquide middelen

	2023	2022
	€	€
Banken	10.968	29.953
Kasgeld	5	5
	<u>10.973</u>	<u>29.958</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking en zijn binnen korte termijn opeisbaar.

Reserves

	2023	2022
	€	€
Continuïteitsreserve		
Vermogen per aanvang boekjaar	550.667	550.667
Herbestemming naar reserve als bron van inkomsten	-	-
Vermogen per 31 december	550.667	550.667

Voor de bepaling van de continuïteitsreserve wordt een norm gehanteerd die ligt tussen 100% en 150% van de totale jaarlijkse instellingslasten. Alleen bij een aanhoudend hoger percentage dan 150% of een lager percentage dan 100% vindt een herijking van de reserve plaats.

Herwaarderingsreserve	1.275.000	700.000
------------------------------	-----------	---------

De herwaarderingsreserve houdt verband met een correctie van de waarde van het pand aan de Nieuwezijds Voorburgwal (dat laatst is getaxeerd in november 2023).

Overige reserves

Vermogen per aanvang boekjaar	647.346	1.036.870
Resultaat boekjaar	40.232-	389.524-
Vermogen per 31 december	607.114	647.346

Kortlopende schulden

	2023	2022
	€	€
Loonheffing	4.684	5.881
Overige overlopende passiva		
Te reserveren vakantiegeld	10.070	10.500
Te betalen vakantiedagen	560	2.300
Te betalen accountantskosten	8.250	8.250
Te betalen administratiekosten	4.600	4.600
Overige overlopende posten	7.121	25.124
Waarborgsom huur	5.950	5.950
	36.551	56.724

4.3 Niet uit balans blijvende rechten en verplichtingen

De Sophia-Vereeniging is in kennis gesteld van diverse erfenissen en legaten. Voor zover de omvang en ontvangst nog niet met zekerheid kunnen worden vastgesteld, zijn deze bedragen in deze jaarrekening niet verantwoord.

De benedenverdieping van het pand aan de Nieuwezijds Voorburgwal wordt jaarlijks verhuurd voor € 28.000,-. Het huidige huurcontract eindigt op 30 november 2024. De eerste etage van het pand wordt sinds 1 april 2023 verhuurd voor ca. € 17.000,- per jaar.

5. Toelichting categoriale exploitatierekening 2023

5.1 Toelichting baten

	2023	2023	2022
	Realisatie	Begroting	Realisatie
	€	€	€
Baten particulieren			
* Inkomsten uit leden en donateurs	216.433	220.000	214.264
** Nalatenschappen	49.030	60.000	57.000
	265.463	280.000	271.264
* De inkomsten uit leden en donateurs waren iets lager dan begroot, met name doordat telemarketing pas eind van het jaar structureel kon worden ingezet. Daarnaast wordt er sectorbreed steeds vaker gekozen voor een eenmalige gift dan voor structurele steun.			
** Omdat de exacte omvang nog niet met zekerheid kan worden vastgesteld, is een aantal erfenissen en legaten niet opgenomen in de resultaten van 2023.			
Baten particuliere non-profitorganisaties			
* Donaties fondsen/sponsoring	6.974	25.000	9.400
* De inkomsten uit fondsen en sponsoring waren lager dan begroot, omdat er onvoldoende capaciteit was om hier grootschalig op in te zetten.			
Saldo financiële baten en lasten			
Dividend	2.316	5.000	3.305
Gerealiseerde koersverschillen	46.239	-	35.186-
Ongerealiseerde koersverschillen	62.827	-	201.012-
Rente obligaties	7.538	10.000	9.137
Ontvangen rente	72	-	1
Ontvangen huur	43.428	42.500	37.256
Af: kosten beleggingen	12.334-	16.500-	14.683-
	150.086	41.000	201.182-

Als hoofdbeleggingsdoelstellingen van de Sophia-Vereeniging gelden op lange termijn welvaartsvaste vastlegging van het vermogen en ruimte bieden aan een volwaardig uitgavenbeleid. De zekerheidscomponent in de beleggingsportefeuille moet voldoende zijn om vijf jaar exploitatie veilig te stellen. Zij wordt passief beheerd. De rendementscomponent heeft eenzelfde beleggingshorizon maar wordt daarentegen actief beheerd. De fondsbeheerder heeft zich gecommitteerd aan het door het bestuur vastgestelde beleggingsstatuut. De penningmeester houdt toezicht op de door de fondsbeheerder uitgevoerde transacties.

5.2 Toelichting per kostensoort

	2023	2023	2022
	Realisatie	Begroting	Realisatie
	€	€	€
Lonen en salarissen			
* Brutoloon	202.474	212.000	211.573
* Sociale lasten	37.397	38.000	36.775
Pensioen	14.343	16.000	15.382
Ontvangen ziekengeld	3.807-	3.807-	7.658-
	<u>250.407</u>	<u>262.193</u>	<u>256.072</u>
* De loonkosten waren lager dan begroot vanwege personeelwisselingen.			
Personeelskosten			
Ziektekostenverzekering	11.714	13.000	12.584
Arbodienst	259	1.000	1.415
* Reiskosten woon-werk	4.268	5.300	2.512
Kantinekosten	468	500	498
Vrijwilligersvergoeding	3.770	4.000	2.489
Representatie	1.353	1.500	1.236
Werving personeel	-	-	-
Scholingskosten	440	650	578
Onbelaste kostenvergoedingen	900	900	900
	<u>23.172</u>	<u>26.850</u>	<u>22.212</u>
* De reiskosten vielen lager uit dan begroot vanwege personeelwisselingen.			
Huisvestingskosten			
* Onderhoud pand	4.391	5.000	21.454
Kleine aanschaffingen pand	478	500	407
Glasbewassing	266	265	189
Brandalarmcentrale	423	400	384
Schoonmaakkosten	1.780	1.800	1.787
Gemeentelijke heffingen/afval	2.637	3.000	2.473
** Energie/water	8.180	12.250	6.515
Verzekeringen inventaris en pand	2.520	2.520	2.161
Taxatie inventaris en pand	698	700	404
	<u>21.373</u>	<u>26.435</u>	<u>35.774</u>

* In 2022 werd het buitenwerk geschilderd, wat hoge kosten met zich meebracht. In 2023 hebben we ons onder meer gericht op isolatie van de ramen.

** De energiekosten waren lager dan begroot vanwege een daling van de energieprijzen.

Kantoorkosten

Kantoorbenodigdheden	1.246	1.250	1.242
* Telefoon- en internetkosten	3.005	2.800	3.498
** Automatisering en systeembeheer	16.527	15.000	11.495
Portokosten	17.921	17.500	9.657
Drukwerk	500	500	191
	<u>39.199</u>	<u>37.050</u>	<u>26.083</u>

* De telefoonkosten vielen iets hoger uit door personeelwisselingen.

** In 2023 zijn we overgestapt naar een goedkopere digitale werkomgeving met meer flexibiliteit.

Bestuurskosten

Ontwerp en print jaarverslag	-	-	-
* Representatie	1.213	1.000	722
Werving bestuurders	-	100	-
Kostenvergoedingen bestuurders	221	250	61
Vergaderkosten bestuur	182	300	275
Vergaderkosten ledenraad	176	200	104
Bestuursaansprakelijkheidsverzekering	1.634	1.650	1.634
	<u>3.426</u>	<u>3.500</u>	<u>2.796</u>

* De representatiekosten waren hoger in verband met het jubileum van een vrijwilliger die zich al meer dan 75 jaar inzet voor de dieren en de organisatie.

Algemene kosten

Administratiekosten	9.170	9.200	8.901
Administratiekosten ledenpakket	12.342	12.500	8.477
Accountantskosten	8.833	8.250	8.011
Bankkosten	7.887	7.800	7.781
Coll. ongevallen- en aanspr.verzekering, wsv	1.125	1.200	581
* CBF-Keur/Goede Doelen Nederland	2.000	1.300	1.271
	<u>41.357</u>	<u>40.250</u>	<u>35.022</u>

* De jaarlijkse contributie voor Goede Doelen Nederland was hoger dan begroot vanwege de overgang van een aspirant-lidmaatschap naar regulier lidmaatschap.

5.3 Toelichting besteed aan de doelstelling

(directe kosten)

	2023	2023	2022
	Realisatie	Begroting	Realisatie
	€	€	€
Communicatie			
* SophiaNieuws	9.442	11.500	7.618
Website (technisch)	7.893	8.250	5.915
Knipseldienst	1.981	2.000	1.888
Marketing- en relatiemanagement	1.634	1.635	1.209
Bannering en advertenties	9.989	10.000	6.748
	30.939	33.385	23.378
* De kosten voor het SophiaNieuws waren lager omdat er minder printmailings werden verstuurd.			
Dierenbeschermende activiteiten			
Ken je huisdier	1.953	2.000	797
* Sophia SnuffelCollege	3.239	6.000	9.434
** Voorlichting algemeen	30.842	50.000	26.581
Actualiteit	6.362	6.599	7.956
	42.396	64.599	44.768

* De kosten voor het Sophia SnuffelCollege waren lager dan begroot omdat er minder scholenbezoeken konden plaatsvinden.

** De algemene voorlichting is deels gekoppeld aan fondsenwerving. Doordat telemarketing pas aan het einde van het jaar structureel kon worden ingezet, bleef dat deel van de kosten voor algemene voorlichting beperkt.

5.4 Toelichting kosten werving baten

(directe kosten)

	2023	2023	2022
	Realisatie	Begroting	Realisatie
	€	€	€
Kosten eigen fondsenwerving			
Aanvragen sponsoring, fondsen en subsidies	-	-	-
Major-giftwerving	-	-	-
* Leden-/donateurwerving en -binding	4.089	10.000	17.928
Nalatenschappenwerving	6.397	8.000	4.973
	10.486	18.000	22.901
* De kosten voor leden- en donateurwerving waren lager omdat telemarketing pas aan het einde van het jaar structureel kon worden ingezet.			
Kosten beleggingen	12.334	16.500	14.683
Som der lasten	475.089	528.762	483.689

5.5 Toelichting bezoldiging directeur

Dienstverband

Aard	onbepaald *	onbepaald *
Uren (voltijdse werkweek)	32	32
Parttime percentage	80%	80%
Periode	2023	2022
- van	1 januari	1 januari
- tot en met	31 december	31 december

Bezoldiging

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Jaarinkomen		
Brutoloon/salaris	46.793	46.793
Vakantiegeld	3.744	3.744
Eindejaarsuitkering	-	-
Variabel jaarinkomen	-	-
	<u>50.537</u>	<u>50.537</u>
Overige lasten en vergoedingen		
Werkgeverslasten	8.118	8.059
Belastbare vergoedingen	-	-
Pensioenlasten werkgeversdeel	3.453	3.020
Overige beloningen op termijn	-	-
Uitkering beëindigd dienstverband	-	-
	<u>11.571</u>	<u>11.079</u>
Totale bezoldiging	<u><u>62.108</u></u>	<u><u>61.616</u></u>

Bij de vaststelling van de beloning van de directeur volgt de Sophia-Vereeniging de Regeling Beloning Directeuren van goededoelenorganisaties (zie www.goededoelennederland.nl). De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij de Sophia-Vereeniging vond plaats door de directeur en de niet-uitvoerende bestuursleden. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 395 punten met een maximaal jaarinkomen van € 120.741,- (1 fte). Het werkelijke jaarinkomen van de directeur van € 62.108,- (0,8 fte) bleef ruim binnen de geldende maxima. De niet-uitvoerende bestuursleden van de Sophia-Vereeniging zijn onbezoldigd. Aan directeur en de niet-uitvoerende bestuursleden zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

6. Kengetallen

	Realisatie	Begroot	Realisatie
	2023	2023	2022
	€	€	€
Bestedingspercentage fondsenwerving			
Kosten eigen fondsenwerving	32.771	39.298	42.079
Gedeeld door baten particulieren	272.437	305.000	280.664
	12,0%	12,9%	15,0%
Bestedingspercentage doelstelling			
Totaal besteed aan de doelstelling	378.307	426.481	381.501
Gedeeld door de som der baten	434.857	362.500	94.165
	87,0%	117,6%	405,1%
Bestedingspercentage lasten			
Som der lasten	475.089	528.762	483.689
Gedeeld door de som der baten	434.857	362.500	94.165
	109,3%	145,9%	513,7%
Bestedingspercentage beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	51.677	46.483	45.426
Gedeeld door de som der lasten	475.089	528.762	483.689
	10,9%	8,8%	9,4%
Dekking continuïteitsreserve			
Continuïteitsreserve	550.667	550.667	550.667
Instellingslasten	378.934	396.278	377.959
	145,3%	139,0%	145,7%

7. Toelichting lastenverdeling 2023

Bestemming	Doelstelling		Werving baten		Beheer en administratie	Totaal 2023	Begroot 2023	Totaal 2022
	Communi- catie	Activi- teiten	Fondsen- werving	Beleg- gingen				
	22,8%	57,7%	5,9%	0,0%	13,6%	100,0%		
Lasten	€	€	€	€	€	€	€	€
Subsidies en bijdragen	-	-	-	-	-	-	-	-
Afdrachten	-	-	-	-	-	-	-	-
Aankopen en verwervingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Directe kosten	30.939	42.396	10.486	12.334	-	96.155	132.484	105.730
Lonen en salarissen	57.083	144.449	14.726	-	34.149	250.407	262.193	256.072
Personeelskosten	5.282	13.367	1.363	-	3.160	23.172	26.850	22.212
Huisvestingskosten	4.872	12.329	1.257	-	2.915	21.373	26.435	35.774
Kantoorkosten	8.936	22.612	2.305	-	5.346	39.199	37.050	26.083
Bestuurskosten	781	1.976	201	-	467	3.426	3.500	2.796
Algemene kosten	9.428	23.857	2.432	-	5.640	41.357	40.250	35.022
	117.320	260.987	32.771	12.334	51.677	475.089	528.762	483.689

HORATIO

ACCOUNTANTS B.V.

GONDEL 1

1186 MJ AMSTELVEEN

TELEFOON: 020-7147100

FAX: 020-7147101

E-MAIL: INFO@ASSURANCE.NL

WWW.ASSURANCE.NL

Aan het Bestuur van de Koningin Sophia-
Vereeniging tot Bescherming van Dieren
Nieuwezijds Voorburgwal 153
1012 RK Amsterdam

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJK ACCOUNTANT

Geacht bestuur,

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de bijgevoegde gewaarmerkte jaarrekening 2023 van de Koningin Sophia-Vereeniging tot Bescherming van Dieren te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Koningin Sophia-Vereeniging tot Bescherming van Dieren per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Richtlijn 650 voor de jaarverslaggeving voor fondsenwervende instellingen.

Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2023 en de rekening van baten en lasten over 2023 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Koningin Sophia-Vereeniging tot Bescherming van Dieren zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 10.000,-. De materialiteit is gebaseerd op onze inschatting bij welk bedrag gebruikers van de jaarstukken een andere beslissing zouden nemen. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de met governance belaste personen overeengekomen dat wij aan hen tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 500,- rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder een bestuursverslag in overeenstemming met algemeen in Nederland aanvaarde grondslagen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van

de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de hoofdactiviteit te beëindigen of als beëindiging van deze activiteiten het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De met governance belaste personen zijn verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit ;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou

kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amstelveen, 10 juni 2024

M. Chmourra RA AA
Horatio Accountants B.V.